

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
 หน่วยเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
 รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความ ให้เด่นชัดเพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น ในภาษาไทยมีเครื่องหมายวรรคตอนใช้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๑.	มหัพภาค	.	๑. ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ เช่น - ม.ค. คำเต็มว่า มกราคม ๒. ใช้เขียนไว้ข้างหลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอกลำดับข้อ ๓. ใช้คั่นระหว่างชั่วโมงกับนาทีเพื่อบอกเวลา เช่น - ๙.๓๐ น. อ่านว่า เก้านาฬิกาสามสิบนาที ๔. ใช้เป็นจุดทศนิยม แล้วจุดทศนิยมให้อ่านตัวเลขเรียงกันไป เช่น - ๒.๓๔๕ อ่านว่า สองจุดสามสี่ห้า
๒.	เสมอภาค	=	ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้างหลังว่ามีส่วนเท่ากัน เช่น - ๒ + ๒ = ๔
๓.	จุลภาค	,	๑. ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปที่ละ ๓ หลัก เช่น - ๑,๕๐๐ อ่านว่า หนึ่งพันห้าร้อย - ๒,๓๕๐,๐๐๐ อ่านว่า สองล้านสามแสนห้าหมื่น ๒. ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อกั้นความหมายของคำที่มีความหมายหลาย ๆ อย่าง เช่น

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
			- บรรเทา ก. ทูเลาหรือทำให้ทูเลา, ผ่อนคลายหรือทำให้ผ่อนคลายนลง
๔.	วงเล็บ นขลิขิต	()	๑. ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น - มนุษย์ได้สร้างโลภะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตนเอง ๒. ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น - ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้ ๓. ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น - (ก) หรือ ก) - (๑) หรือ ๑)
๕.	ยัติภังค์	-	๑. ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น - เสมา อ่านว่า เส - มา - เกษตร อ่านว่า กะ - เสด ๒. ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลายานวน สถานที่ เช่น - เวลา ๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกา - มีผู้ชมประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน - ระยะทางนครนายก - จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี ๓. ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้ - พิธีเปิดงาน - รำอวยพร

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
			<ul style="list-style-type: none"> - คนตรีบรรเลง - ปิดงาน
๖.	อัญประกาศ	“ ”	<p>๑. ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ” <p>๒. ใช้เพื่อเน้นคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำว่า “ตะโก้” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาล ใส่หัวหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิกวนกับแป้ง”
๗.	ปรัศนี	?	<p>ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ? - ใครมาแล้วบ้าง ?
๘.	อัศเจรีย์	!	<p>๑. ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - อื้อฮือ ! มากจังเลย - โอ๊ย ! เจ็บ <p>๒. ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครม ! - ปัง !
๙.	ไม้ยมก หรือ ยมก	ๆ	<p>ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้ผู้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก - ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง - แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน
๑๐.	ไปยาลน้อย	๑	<p>ใช้ละคำที่รู้กันดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรุงเทพฯ๑ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๑๑.	ไปยาลใหญ่	ฯลฯ	ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น - สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ
๑๒.	สัญญาประกาศ	_____	ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่าน สังเกตเป็นพิเศษ เช่น - หลักการอ่านตัวเลขมีตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสือ <u>อ่าน</u> <u>อย่างไรเขียนอย่างไร</u>
๑๓.	บุพสัญญา	”	ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก เช่น กฎหมาย อ่านว่า กต - หมาย กระจก ” กระ - จก
๑๔.	ทับ	/	ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น - บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ - ห้า - สิบบ - หก - ทับ - สาม - สี่ - สอง
๑๕.	ทวิภาค	:	๑. ใช้บ่งบอกว่ากำลังจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แยกไว้เป็นข้อ ๆ เช่น - แม่สีมี ๓ สี : สีแดง, สีเหลือง, สีน้ำเงิน ๒. ใช้เป็นตัวแบ่งอัตราส่วน อ่านว่า ต่อ เช่น - ผสมน้ำยานี้ลงในน้ำด้วยอัตราส่วน 1 : 4 (น้ำยาหนึ่งส่วนต่อน้ำสี่ส่วน) ๓. ใช้เป็นตัวคั่นตัวเลขบอกเวลา สำหรับภาษาไทย สามารถใช้มหัพภาคแทนได้ เช่น - เวลา 12 : 00 น. (เวลาสิบสองนาฬิกา)